

Bezinning nodig over samenstellingsverklaring

Met de nieuwe COS 4410 Samenstellingsopdrachten is ook een nieuwe samenstellingsverklaring op komst. Deze is beïnvloed door tuchtjurisprudentie: de tot nu toe gehanteerde terminologie 'niet die zekerheid' suggereerde te veel en wordt vervangen door 'geen zekerheid omtrent de getrouwheid'. Wel biedt de verklaring andere, partiële, zekerheid. Namelijk dat de jaarrekening is opgesteld conform titel 9 of andere vigerende regelgeving voor de onderhavige jaarrekening.

Bij deze wijziging lijkt het te blijven, ofschoon zeer wel op wijziging wordt aangedrongen. Binnen de kring van het NIVRA bestaat een richting die de samenstellingsverklaring kwijt wil. [Hans Blokdijs](#) is daar het luidst in. Als medelid van het [Limperg-overleg](#) kan ik mij daar niet in vinden.

Conceptueel valt er best wat in te brengen tegen de samenstellingsverklaring, onder meer dat sprake is van zelftoetsing (overigens ook bij de accountantsverklaring). Hier is tegenin te brengen dat sprake is van een sinds 1994 gevestigde praktijk die geen aanwijsbare schade heeft veroorzaakt.

Hiermee kappen zou onrust veroorzaken richting kredietverleners, en dat is bij de huidige economische problemen en inperking van kredietverlening het laatste wat we kunnen gebruiken.

Niettemin is er bezinning gewenst of de huidige formulering verbetering behoeft. De perceptie van de gebruiker is niet zonder problemen.

Gert Smit vertelde in zijn column van juli/augustus 2007 dat bij de presentatie van het rapport Verdiesen het hoofd MKB van ABN AMRO niet het verschil in zekerheid wist tussen een accountantsverklaring en een samenstellingsverklaring. Dat zegt ook iets over ABN AMRO, maar toch.

De verwarring ontstaat doordat er zowel bij controle, beoordeling als samenstelling sprake is van een 'verklaring', terwijl er alleen bij samenstelling sprake is van een verklaring in de zin van het Engelse '*declaration*'. Bij een controle zou het product beter accountants*oordeel* kunnen heten ('*audit opinion*') en bij beoordeling beter *beoordelingsverslag* ('*review report*'), omdat het oordeel ontbreekt.

Belangrijker dan de benaming is echter het inspelen op de perceptie van de gebruiker. Als je met een bankier spreekt over waar deze naar kijkt, is het inderdaad niet de aard van de opdracht maar de accountant en het accountantskantoor. Populair: de vent en de tent. Kortom, de reputatie.

Maar dan is het gewenst dat die reputatie correct wordt ingevuld. In veruit de meeste gevallen is de samenstellingsopdracht het sluitstuk van de gevoerde administratie. Het is niet speculatief te stellen dat de opgebouwde reputatie eerder zijn grondslag vindt in de gevoerde administratie dan in de afsluitende werkzaamheden om daaruit een jaarrekening samen te stellen.

Maar juist van die betrokkenheid bij de gevoerde administratie zien we niets terug in de samenstellingsverklaring! De tekst is hetzelfde als in het geval waarin het bedrijf die administratie zelf heeft gevoerd, of dat bij wijze van spreken door een avondboekhouder heeft laten doen, terwijl het verschil in reputatie wel degelijk verschilt.

Het is gewenst dit verschil in de samenstellingsverklaring op te nemen, bijvoorbeeld door de volgende aanhef:

'Wij hebben de jaarrekening 20XX van XYZ BV samengesteld op basis van de door gevoerde administratie (resp. op basis van de door de vennootschap gevoerde administratie; of: op basis van door boekhouder Q gevoerde administratie).'

Moet de accountant de door de vennootschap (of door boekhouder Q) gevoerde administratie voor zoete koek aannemen? Zo lijkt het volgens COS 4410 wel (tenzij het stinkt, want dat moet hij volgens tuchtjurisprudentie en op grond van paragraaf 16A verder zoeken). Maar een beetje fatsoenlijk accountantskantoor is dat zijn eer te na en verricht daarom ook aanvullende administratieve controles.

Deze extra werkzaamheden zien we echter niet terug in de samenstellingsverklaring. Vooral binnen NOVAA-kring - maar ook bij iemand als Hans Verkruijsse - heerst de opvatting om zulks ook naar de gebruiker te communiceren. Tot nu toe is daar weinig animo voor, maar dat kan veranderen als eenmaal de gebruiker de gewijzigde tekst 'geen zekerheid omtrent de getrouwheid' onder ogen krijgt.

Binnen het IFAC-raamwerk is de communicatie over extra gedane werkzaamheden alleen in te passen in specifiek overeen gekomen werkzaamheden (COS 4400). Consequentie is dat er met de cliënt duidelijk overeenstemming moet zijn over de extra werkzaamheden.

De werkzaamheden zullen in de opdrachtbevestiging moeten worden opgenomen. En dat is maar goed ook: het is ongewenst dat de accountant werkzaamheden verricht die de cliënt niet verwacht.

Met deze aanpassingen bereiken we een samenstellingsverklaring die de gebruiker beter bedient.

Deel dit artikel

f in

Jan Achten is BDO- en NBA-pensionaris.

GERELATEERD

DISCUSSIE | *Opinie* | 23 december 2021

Verwijzing naar algemeen aanvaarde grondslagen is oké

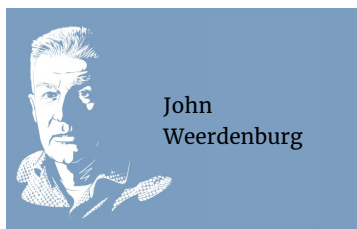
Je kunt je afvragen wat het nut is van een vermelding van extra werkzaamheden. Maar als je het doet, doe het dan goed. →

JAARVERSLAGGEVING | *03 maart 2021*

Spelregels jaarverslaggeving bij dreigende discontinuïteit

Veel ondernemingen staan door de coronacrisis aan de rand van de afgrond. Door overheidssteun en de mogelijkheid om belastingschulden voorlopig nog niet te betalen,... →

John
Weerdenburg

DISCUSSIE | *Column* | 14 september 2020

Accountants halen deadline jaarrekening 2019 niet

Als Nederland wil kunnen blijven rekenen op zijn accountants, zullen die accountants extra tijd moeten krijgen om de jaarrekening op te maken, meent John Weerdenburg. →

NIEUWS | *04 juli 2019*

'Continuous reporting biedt legio kansen voor ondernemer en accountant'

Als accountants zich meer verdiepen in datakwaliteit, strategie en processen van de onderneming, en digitale ontwikkelingen, dan biedt continuous reporting veel... →

OPINIE | *13 februari 2019*

Administratieve dienstverlening/ Samenstelverklaring 1.0

In een eerdere opinie schreef ik dat ik moeite had met de hiërarchie in het beroep. Administratieve dienstverlening die het laagst in aanzien staat en bovenaan de... →